

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

26-27 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Моргунова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА РЕГУЛЬОВАНИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ, НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	198
<i>Назаренко О.В., Солов'юк О.О.</i>	
РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПАРАМЕДИКІВ.....	199
<i>Онопченко С.Р., Сіусіюка В.Н., Кुरुченко М.М., Корулюк О.Д., Колокот Н.Н.</i>	
EDUCATIONAL POTENTIAL OF THE CASE STUDY METHOD IN TEACHING OBSTETRICS AND GYNECOLOGY AT ZAPORIZHZNIA STATE MEDICAL AND PHARMACEUTICAL UNIVERSITY	201
<i>Пучков В.А., Сюсюка В.Г., Ганжій І.Ю., Богуславська Н.Ю., Онопченко С.П.</i>	
ПІДГОТОВКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	204
<i>Редько І.І., Левчук-Воронцова Т.О.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	206
<i>Самойленко О.В., Черпак М.Є.</i>	
ВПЛИВ СНАТГРТ ВПЛИВАЄ НА СПІЛКУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	207
<i>Сидоренко О.В.</i>	
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	209
<i>Сюсюка В.Г., Сергієнко М.Ю., Онопченко С.П., Пучков В.А., Рослік О.А.</i>	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ V КУРСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ ЗДМФУ.....	210
<i>Трегуб С.Є.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНИХ ВИЩАХ ДИСТАНЦІЙНО В УМОВАХ ВІЙНИ.....	212
<i>Федько О.Ю.</i>	
МІСЦЕ УСНОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	213
<i>Хіміч С.Д., Тульчинський Г.В., Превар А.П., Ольхом'як О.О., Хіміч О.С.</i>	
ПІДГОТОВКА ХІРУРГІЧНИХ КАДРІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: СКЛАДНОЩІ, ПРОБЛЕМИ ТА ЗДОБУТКИ.....	214
СЕКЦІЯ 8. МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	
<i>Амма А.В.</i>	
КОМУНІКАТИВНІ МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ВІДЧУЖЕННЯ ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	218
<i>Бельдій О.В.</i>	
ДО ПИТАННЯ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЦІННОСТІ ЖИТТЯ У ДОСВІДІ ВІЙНИ.....	219
<i>Гончаренко Є.О.</i>	
БІОАНТРОПОСОЦІОЛОГІЯ ЯК МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА..	220
<i>Дейніченко О.В., Ковальов К.О.</i>	
ВПЛ-Self-SAMPLING ЯК ІНСТРУМЕНТ СКРИНІНГУ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	222
<i>Дейніченко О.В., Нікіфоров О.А.</i>	
ДЕМОГРАФІЧНІ ВИКЛИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ: КЛІНІЧНИЙ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ АНАЛІЗ.....	223
<i>Іванько О.Г.</i>	
ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК ЯК ВАЖЛИВА РЕКРЕАЦІЙНА ЗОНА ЗДМФУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	225
<i>Козловець М.А.</i>	
СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	226

3. Smith H. S. et al. Stress-induced activation of the hypothalamic-pituitary-adrenal axis and its effects on reproductive function. *Endocrine Reviews*. 2024. Vol. 45, No. 3. P. 210–225.
4. Особливості перебігу гестації та пологів у жінок, які зазнали впливу психотравмуючих чинників війни: аналіз за 2024–2025 рр.: аналітична доповідь / ДУ «ІПАГ ім. акад. О. М. Лук'янової НАМН України». Київ, 2025. 34 с.
5. *Mental Health and Pregnancy in Conflict Zones: WHO Guideline Update 2024* / World Health Organization. Geneva: WHO Press, 2024. URL: <https://www.who.int>.
6. Медведь М. В. Ендокринологія репродукції: від стрес-індукованої аменореї до передчасного виснаження яєчників. Київ: Медкнига, 2024. 180 с.
7. Звіт про реалізацію програми медичних гарантій за пакетом «Ведення вагітності в амбулаторних умовах» та «Медична допомога при пологах» за 2025 рік: стат. дані / Національна служба здоров'я України. 2026. URL: <https://nszu.gov.ua> (дата звернення: 26.01.2026).
8. Zelinska N. Modern challenges of reproductive health in Ukraine: from military amenorrhea to ovarian reserve exhaustion. *Journal of Reproductive Medicine*. 2025. No. 2 (68). P. 12-19.

ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК ЯК ВАЖЛИВА РЕКРЕАЦІЙНА ЗОНА ЗДМФУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

*Іванько Олег Григорович, докт. мед.наук, професор,
зав. кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Спілкування людини із живою природою завжди мало й має позитивний вплив на фізичне та психічне здоров'я. Зараз вже зрозуміло, що в умовах психологічного стресу, пов'язаного з війною, для відновлення так званого ментального здоров'я людям треба знаходити будь-які джерела радості і хорошого настрою. Перетинаючи кожного дня університетський парк викладачі та студенти підпадають під природньо позитивний вплив дерев які тут зростають, птахів, які мешкають у їх кронах. Парк притягає увагу, цікавість, викликає добрий настрій. Спостереження природних змін за сезонами року нагадує, що життя триває. Саме у цьому і полягає позитивне значення природньої рекреаційної зони університету - ландшафтного парку.

Розвиток паркової зони набрав сили останніми роками та зробив ЗДМФУ естетично привабливим закладом вищої освіти України. Якщо характеризувати парк, то його основу складають дорослі листвяні та хвойні дерева, як то клени і каштани, ялини в тому числі й унікальні смереки. Декілька рослин заслуговують особливої уваги. Це три величезних дуби, які зростають біля першої будівлі у ряді п'ятиповерхових гуртожитків. За значним обводом стовбура та широким розгалуженням гілок дуби (так звані дуби звичайні або лускати, *quercus*) нагадують славно звісний Запорізький дуб. Їх вік невідомий, але за однією гіпотезою вони є залишками насаджень села Вознесенки, яка була розташована саме на цьому місті до побудування університету. Можливе й інше припущення. Вважаючи, що дерева ще досі не дали жолудів, а жолуді зазвичай з'являються на цій породі дерев не раніше як у віці 60-70 років, саме цей вік і є для них найбільш вірогідним. І до речі відповідає він часу початку розбудови Запорізького медичного інституту наприкінці 60-х років минулого сторіччя. Здається, дерева можна вважати історичним символом учбового закладу, своєрідною пам'яткою природи місцевого значення. Можливо пройнуть роки й вони досягнуть розвитку славно звісного 700-річного Дуба. А поряд з ними існуватимете й ЗДМФУ?

Але не одними рослинами відвідувачів вражає парк. У ньому поступово з'являються цікаві та рідкісні тварини і птахи, які теж здатні дарувати людям радість спілкування з природою. Так, помічені відвідування будівель університету кам'яними куницями (*Martes foina*). Білки інколи провокують дорожно-транспортні пригоди, стрибаючи під колеса авто. Серед птахів на газонах інколи бачать фазанів (*Phasianus colchicus*). А ось синиці-блакитні

(дуже маленькі птахи з синім забарвленням голови) дійсно природне диво, яке мало хто бачив, але подія може трапитись. У парку з різноманіття голубів. Присутня кільчата (середземноморська) горлиця (*Streptopelia decaocto*), з притаманним їй гучним голосом «ху-Ху-ху». Важко повірити, але лише нещодавно у 70-ті роки 20-го сторіччя цей птах з'явився в Україні, прийшовши з Балкан, а тепер вже ставши добре знайомим синантропом Запоріжжя. На деревах парку помічене гніздування інших голубів - горлиці садової (*Streptopelia turtur*) та вяхиря (припутня, *Columba palumbus*). Їх поява може бути пояснена переміщенням птахів із типових ареалів в інші сприятливі для гніздування місця з скупченням великих дерев та затишною атмосферою навколо, яка саме панує зазвичай в університетському парку. Ось чому якщо ви раптом побачите дуже великого голуба із «диким» загальним забарвленням сіро-синього кольору та темним комірцем на шиї – можливо це саме він, диво-вахирь.

Цікава пригода сталася нещодавно з представниками третього царства живих істот – грибами. Центральна алея парку, що веде до фізіологічного корпусу була засаджена молодими соснами. З їх живцями у ґрунт була внесена мікориза маслюка звичайного або жовтого (*Suillus luteus*). За два роки з'явилися плодові тіла – маслюки. На жаль хтось із завзятих «грибників» побажав перенести грибницю собі додому. Підкопування мікоризи пошкодило її і плодові тіла вже третій рік не бачили.

Наданий нарис про парк може бути нескінченно подовжений. Наприклад, рекреаційна зона парку містить різноманітні інформаційні, спортивні та інші майданчики. Тут хочеться висловити впевненість у сталому наступному розвитку парку. Для цього наявні важливі складові – велика зацікавленість і сприяння адміністрації університету разом із сумлінною працею технічного персоналу. А якщо є можливість висловитись про перспективу, то це – побудування 25-ти метрового плавального басейну на території парку, експлуатація якого надасть можливість демонструвати високий європейський рівень університета, зробити спорт важливим компонентом виховання молоді, досліджувати та впроваджувати сучасні відновлювальні технології здоров'я, здобути економічні привілеї для вишу.

У часи, коли наша країна виборює своє майбутнє, треба визначати всі великі і, майже, маленькі ознаки успіхів. Існування парку, університету та міста Запоріжжя взагалі – це серйозний аргумент проти песимізму та втоми від війни. Саме зараз і хочеться вимовити «Слава Україні», яка активно живе та бореться.

СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Козловець Микола Адамович,
доктор філософських наук, професор,
професор кафедри філософії та політології,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Поняття «соціальне самопочуття», відображаючи різні аспекти життя людей, соціальних груп і суспільства загалом, широко використовується багатьма галузями наукового знання – психологією, соціальною антропологією, філософією, соціологією, медициною та ін. Кожна з них розглядає соціальне самопочуття під своїм специфічним кутом зору, істотно розширюючи й збагачуючи його проблемні межі. Водночас полісемантизм в репрезентації терміну соціальне самопочуття дещо ускладнює можливість фіксації його смислу. Й донині не досягнута однозначність в його тлумаченні й відсутня операціоналізація через систему індикаторів і показників.

Соціальне самопочуття фіксує емоційний стан, рівень відносин людей, груп і суспільства загалом, їх становище в соціальній структурі, ступінь залучення у соціальні, культурні й професійні процеси. Адекватна оцінка соціального самопочуття українців під час війни, прогнозування конфліктогенних ситуацій, виявлення позитивних й негативних зрушень в цій сфері, є одним із найважливіших завдань гуманітаристики, в тому числі й медицини.